

Transformational issues concerning the quality of teaching-learning in higher education

Aspecte transformaționale privind calitatea predării - învățării în învățământul superior

Amalia Venera TODORUȚ
“Constantin Brâncuși” University of Târgu-Jiu

Abstract

In this paper I approached issues related to the need to transform and adapt teaching and learning to the new educational environment requirements which are in a dynamic and deep change. The fundamental objective of the work consists in emphasizing that teaching-learning is the core mission of universities and needs to be improved to obtain results to facilitate the labor market integration of graduates, responding better to the needs of employability and future need the Company's development and economy. It is also shown how internationalization and development of information and communication technologies transform teaching and learning process and modify teacher student relationship.

The method of investigation used was the documentary analysis which included: works of literature dedicated to quality and quality assurance; articles, studies, reports, works of literature devoted to public policies and education policies in the country and the EU; analyzes, reports and studies dedicated to decision-making structures and mechanisms specific for the Romanian education system.

Keywords :values, innovation, teaching-learning,quality, transformation

Abstract

În aceasta lucrare am abordat aspecte legate de necesitatea transformării și adaptării proceselor de predare învățare la noile cerințe ale unui mediu educațional aflat într-o dinamică și profundă schimbare. Obiectivul fundamental al lucrării a constat în reliefaarea faptului că predarea-învățarea este misiunea de bază a universităților și că ea trebuie îmbunătățită și orientată spre obținerea unor rezultate care să faciliteze integrarea pe piața muncii a absolvenților, răspunzând mai bine cerințelor de angajabilitate și nevoilor viitoare de dezvoltare ale societății și economiei. Am arătat de asemenea cum internaționalizarea și dezvoltarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale transformă procesul de predare- învățare și modifică relația profesor student.

Metoda de investigație utilizată a fost analiza documentară care a inclus: lucrări din literatura de specialitate dedicată predării și învățării de calitate; articole, studii, rapoarte lucrări din literatura de specialitate dedicată politicilor publice și politicilor educaționale din țară și din UE ; analize, rapoarte și studii dedicate structurilor și mecanismelor decizionale specifice sistemului românesc de educație .

Introducere

În societatea cunoașterii și a competiției globale tot mai accentuate, predarea și mai ales excelența în predare are o dimensiune semnificativă în politicile educaționale și în strategiile instituțiilor de învățământ superior.

În documentele Comisiei Europene se identifică faptul că ”numeroase instituții de învățământ superior pun accentul prea puțin pe calitatea predării și mai mult pe cercetare, în condițiile în care agenda educațională a Uniunii Europene, Europa 2020, se axează pe promovarea creșterii economice și a integrării absolvenților de facultate în câmpul muncii, însă de cele mai multe ori, pregătirea studenților nu corespunde

cu cererea de pe piață” (High Level Group on the Modernisation of Higher Education, Report to the European Commission on Improving the quality of teaching and learning in Europe’s higher education institutions, June 2013)

Predarea este misiunea de bază a instituțiilor de învățământ superior și prin urmare o responsabilitate centrală. ”Calitatea predării este o condiție sine qua non a unei culturi a învățării de calitate și de aceea această misiune de predare ar trebui să fie o prioritate de zi cu zi pentru toate organizațiile”. (Report to the European Commission on improving the quality of teaching and learning in Europe’s higher education institution) http://ec.europa.eu/education/library/reports/modernisation_en.pdf)

Calitatea predării este de fapt componenta pe care ar trebui să se axeze educația sprijinându-se în același timp pe curriculum și evaluare. Se impune ”regândirea pachetului psiho-pedagogic și metodic în formarea inițială a personalului didactic”(Gorun, A., Gorun, H., T., 2014), astfel încât predarea de calitate să reprezinte cheia excelenței în educație. În acest sens se impune promovarea profesionalismului în predarea și învățarea suport, printr-o abordare creativă și inovativă a acestui proces de transfer și formarea a cunoștințelor, competențelor, comportamentelor și abilităților, bazate pe valori .

Influențe actuale asupra mediului de predare - învățare

În contextul actual procesul de predare-învățare și relația profesor-student cunoaște transformări profunde în acord cu societatea și evoluția acesteia. Se conturează, așadar, o nouă abordare, care presupune că procesul de predare-învățare nu trebuie să se rezume doar la transfer de cunoștințe, ci presupune o înțelegere profundă și o gândire critică, independentă, constructivă, reflexivă din partea studenților.

Se încurajează deprinderea de meta competențe – „înveți cum să înveți” – și de aptitudini generice ce pot fi adaptate în funcție de context. Persoanele care se educă au nevoie de libertatea și de responsabilitatea de a își crea propriile combinații de cunoștințe și aptitudini, în funcție de planurile lor imediate și de cele pe termen lung. Ele așteaptă de la instituțiile de educație sprijin și orientare, mai degrabă decât un regim strict, constrângător de cunoștințe. Doar într-un astfel de cadru își pot instituțiile de învățământ superior împlini rolul de a educa caractere, de a forma persoane capabile să consume și să producă cunoaștere, de a dezvolta creativitatea și independența necesare unei societăți dinamice. (Andrescu L., et.al., 2011)

Programele de studii universitare trebuie să devină mai flexibile și mai bine adaptate. Cel puțin o parte dintre ele – și în mod special dintre programele de licență – trebuie:

- să devină programe cu „geometrie variabilă”, permițând unor persoane diferite să obțină competente, cunoștințe și abilități comparabile pe rute educaționale diverse, mai degrabă decât prin constrângeri riguroase și prin aderența sistematică la un meniu predefinit de cursuri și activități;
- să încurajeze studenții să experimenteze, să aleagă între opțiuni și metode de livrare alternative și, mai general, să își asume responsabilitatea pentru alegerile făcute;
- să stimuleze explorarea intra-instituțională, sporind totodată mobilitatea inter-instituțională;
- să crească gradul de inter- și multidisciplinaritate.

Se conturează doi factori determinanți pentru transformarea procesului de predare- învățare, și anume: internaționalizarea și dezvoltarea tehnologiilor comunicaționale și informaționale.

În ceea ce privește internaționalizarea se recunoaște faptul că a cunoscut o dezvoltare substanțială și contribuie la îmbunătățirea predării și învățării prin forme ca: mobilitatea studenților și a profesorilor, colaborarea internațională în sfera predării-învățării și cercetării, predarea în limba engleză.

Tehnologia comunicațională și informațională este o altă provocare pentru procesul de predare-învățare, pe care îl influențează în mod covârșitor. În cadrul studiului Trends 2015: Learning and Teaching in European Universities, (Andree Sursock, 2011) ce se bazează pe aplicarea de chestionare la nivelul a 451 de instituții de învățământ superior, se evidențiază faptul că e-learning –ul are cel mai mare impact (un procent mediu de 62%). Astfel în Rusia 79%, Ungaria 71%, Grecia 75%, Slovacia și Spania 67%, Marea Britanie 67%.

Mulți respondenți recunosc că e-learning oferă o mai mare flexibilitate și oportunități de învățare variate și îmbunătățește eficiența învățării. Obiectivele cele mai importante în ceea ce privește dezvoltarea e-learning sunt:

- de a furniza o ofertă de învățare mai flexibilă, lăsând pe student să decidă dacă ei învață în campus sau în afara campusului;
- de a crește eficiența utilizării timpului afectat activităților didactice;
- de a furniza mai multe oportunități de învățare pentru studenți;
- de a intensifica procesul de internaționalizare;
- Printre cele mai importante sisteme și instrumente de studiu oferite studenților, amintim: acces la librăria on-line; catalogul cursurilor on-line; portal student; social-media pentru comunicare cu studenții și alumni; licențe software; portal de studiu personalizate; portofoliu electronic al studentului; examinarea și testarea on-line;

Modificările ce vor surveni în învățământul superior se referă la :

- open concept- conținut deschis, date, resurse, care împreună cu ideea de transparență și acces facil la date și informații se transformă în valoare;
- piața muncii cere abilități de la studenți care uneori se obțin mai mult din învățarea informală, decât cea formală;
- există un interes tot mai mare în utilizarea noilor surse de date pentru a personaliza învățarea și pentru măsurarea performanței;
- rolul educatorilor continuă să se schimbe datorită vastelor resurse care sunt accesibile studenților prin intermediul internetului. Schimbările tehnologice și multiplele căi de a sta conectat sunt parte ale unor procese largi de schimbare socială cu implicații pentru predare și învățare, particular asupra redefinirii rolului profesorului și studentului și a interacțiunii lor.

Referitor la partea de cercetare, impulsul spre ”știința deschisă” sugerează de asemenea că cercetătorii vor avea nevoie de abilități și competențe noi în carierele lor în și în afara mediului academic (gestionează baze de date de mari dimensiuni). Competențele digitale sunt tot mai importante într-o varietate largă de profesii, ceea ce necesită un răspuns rapid din partea instituțiilor de învățământ superior la această nevoie.

Nevoia de re proiectare a unui cadru general al predării- învățării de calitate

Se constată necesitatea elaborării unor linii directoare, a unui cadru general privind activitatea de predare-învățare care să ofere:

Suport pentru dezvoltarea profesională inițială și continuă a personalului angajat în predare și oferirea de sprijin studenților pentru învățare;

Dezvoltarea unor abordări dinamice în procesul de predare-învățare prin creativitate, inovare și continuă dezvoltare în diverse domenii profesionale și academice;

Demonstrarea studenților și a altor stakeholderi a profesionalismului personalului și instituțiilor de învățământ superior în procesul de predare și în oferirea de sprijin pentru învățare;

Recunoașterea varietății și calității practicilor de predare, învățare și evaluare care facilitează învățarea eficientă de către studenți;

Facilități pentru personalul didactic și pentru instituția de învățământ superior în câștigarea recunoașterii oficiale a calității ridicate în predare și oferirea de sprijin pentru învățare, având în vedere aria largă de responsabilități a cadrelor didactice, care include cercetarea și alte activități legate de managementul organizației.

Acest cadru general se bazează pe următoarea relație:

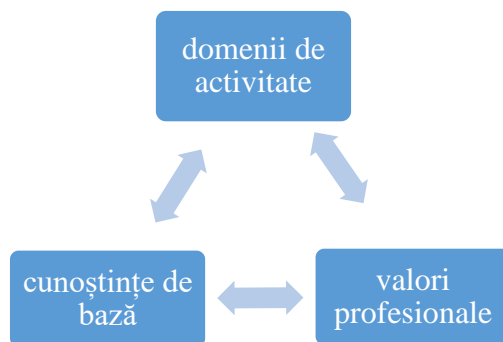

Figura nr1. Schemă cadru general

Sursa: adaptare The UK Professional Standards Framework for teaching and supporting learning, in higher education, disponibil [//www.heacademy.ac.uk/sites/default/files/downloads/ukpsf_2011_english.pdf](http://www.heacademy.ac.uk/sites/default/files/downloads/ukpsf_2011_english.pdf)

Referitor la domeniile de activitate putem include următoarele componente ([//www.heacademy.ac.uk/sites/default/files/downloads/ukpsf_2011_english.pdf](http://www.heacademy.ac.uk/sites/default/files/downloads/ukpsf_2011_english.pdf)):

- A1- proiectarea și planificarea programelor de studii și a activităților de învățare;
 - A2- predarea și/ sau sprijin pentru învățare;
 - A3- evaluarea și oferirea de feed-back studenților;
 - A4- dezvoltarea practicilor de învățare eficientă și oferirea de sprijin și îndrumare studenților;
 - A5- preocuparea și angajarea în dezvoltarea profesională continuă în domeniul disciplinelor predate și în pedagogie, încorporarea cercetării și evaluarea practicilor profesionale;
- Cunoștințele de bază necesare pentru desfășurarea unor activități de nivel superior se referă la :

- K1- conținutul temei de predat;
- K2- metode adecvate de predare, învățare și evaluare în domeniul temei și la nivelul programului de studiu;
- K3- modul de învățare al studenților atât în general , cât și în domeniul temei/ disciplinei studiate;
- K4- utilizarea și valorizarea celor mai adecvate tehnologii de învățare;
- K5- metode pentru evaluarea predării eficiente;
- K6- implicațiile asigurării și îmbunătățirii calității asupra activității academice cu accent pe procesul de predare;

Valorile profesionale se concretizează în:

- V1- respect față de studenți și față de diverse comunități de învățare;
- V2- promovarea participării în învățământul superior și egalitatea de oportunități pentru studenți;
- V3- utilizarea unei abordări rigurose științifice și metodice în demersul didactic la care se adaugă rezultatele cercetării științifice și a dezvoltării pregătirii profesionale continue;
- V4- recunoașterea contextului larg în care învățământul superior acționează și implicit a implicațiilor pentru practica profesională;

Proiectarea unui cadru general privind activitatea de predare-învățare presupune formularea unor descriptori care evoluează gradual și care asigură premisele unei învățări eficiente. Astfel:

- Descriptorul nr.1 poate fi formulat astfel: Demonstrează o înțelegere a aspectelor specifice ale predării și învățării eficiente și furnizează sprijin de învățare pentru studenți;
- Descriptorul nr.2 : Demonstrează o înțelegere mai amplă și mai profundă a unor abordări eficiente de predare și sprijin în învățare, ca și contribuții cheie pentru o calitate ridicată a învățării;

• Descriptorul nr.3: Demonstrează un potențial substanțial de leadership strategic eficient în practica și dezvoltarea academică, ca o contribuție cheie la o învățare de o înaltă calitate din partea studenților; Aceasta presupune stabilirea de strategii și politici organizaționale sustenabile, care se bazează pe sprijinirea și promovarea mentoring-ului, coaching-ului pentru derularea unui proces de predare – învățare de calitate. Vorbim de o abordare integrată- predare, învățare, cercetare, administrare, scholarship.

În acest ultim caz un rol deosebit îl are personalul cu largă experiență în predare, seniorii, cu o vizibilitate ridicată în mediul academic, având responsabilități în leadership strategic în conexiune cu aspectele cheie ale predării- învățării, care se extinde dincolo de instituția proprie.

Un profesor bun, ca și un absolvent bun este de asemenea un student activ care își pune întrebări și gândește critic. Un profesor bun își propune să ajute studenții să fie încrezători în posibilitățile lor, să fie curajoși în formularea de idei noi, suficient de curioși de a găsi soluții și oportunități noi, destul de eficienți de a lucra bine cu alții.

Un excelent profesor poate spori abilitățile creative și rezultatele învățării astfel:

- gândire complexă- de rezolvare de probleme, învățare reciprocă, învățare bazată pe experiențe;
- abilități sociale și de învățare participativă;
- modelarea personală a cunoștințelor - progres în cunoaștere, auto-corecție, reflecție critică;

Concluzii

Predarea este misiunea de bază a instituțiilor de învățământ superior și prin urmare o responsabilitate centrală. Calitatea predării este o condiție sine qua non a unei culturi a învățării de calitate și de aceea această misiune de predare ar trebui să fie o prioritate de zi cu zi pentru toate organizațiile. În acest sens cele mai bune medii de predare-învățare sunt cele care încurajează studentul să-și dezvolte încrederea în propriile abilități creatoare și să le cultive un sentiment de responsabilitate etică. Se impune o transformare a mediului educațional cu accent pe rolul nou pe care îl joacă profesorul și studentul în cel mai relevant și mai profund segment al pregătirii pentru viață, acela care permitea obținerea cunoștințelor, abilităților, competențelor, comportamentelor, adică a valorilor fundamentale fluide și profunde cu implicații evidente asupra succesului și reușitei în viață, modelând o calitatea a vieții ridicate pentru toți cei implicați în actul educațional.

Bibliografie

1. Andree Sursock , Trends 2015: Learning and Teaching in European Universities, disponibil la http://www.eua.be/Libraries/publications-homepage-list/EUA_Trends_2015_web
2. Andreescu L., Curaj A., Gheorghiu R, Zulean M. ,(2011) *Cartea albă Pentru calitate și leadership în învățământul superior din România* , București, disponibil http://www.edu2025.ro/UserFiles/File/Principale%20rezultate/cartea_alba_2_final.pdf
3. Gorun A., și Gorun, H.,T.,(2014), *O Nouă Paradigmă a Educației? (Construcții normative după 1989)*, Editura PROUNIVERSITARIA, București, pp.188
4. xxx *Barometru calității sistemului de învățământ superior*, 2015, <http://www.aracis.ro/proiecte/qualitas/>
5. xxx *Comisia Europeană, 2012, Communication from the commission to the european parliament, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions Rethinking Education: Investing in skills for better socio-economic outcomes*) <https://www.eumonitor.eu/9353000/1/j9vvik7m1c3gyxp/vj4ttdp6qgzf>

6. xxx Comisia Europeană, 2011a, COM (2011) 567 final - *Sprijinirea creșterii și a ocupării forței de muncă - un proiect pentru modernizarea sistemelor de învățământ superior din Europa*
7. xxx Report to the European Commission on improving the quality of teaching and learning in Europe's higher education institution) http://ec.europa.eu/education/library/reports/modernisation_en.pdf)
8. xxx High Level Group on the Modernisation of Higher Education, Report to the European Commission on Improving the quality of teaching and learning in Europe's higher education institutions, June 2013 http://ec.europa.eu/education/library/reports/modernisation_en.pdf
9. European University Association (EUA), 2010, Examining Quality Culture: Part I – Quality Assurance Processes in Higher Education Institutions, by Loukkola, T., and Zhang, T. (Brussels, EUA) [http://www.eua.be/Libraries/publications-homepage-list/Examining Quality Culture Part 1](http://www.eua.be/Libraries/publications-homepage-list/Examining_Quality_Culture_Part_1)
10. Report to the European Commission on improving the quality of teaching and learning in Europe's higher education institution) http://ec.europa.eu/education/library/reports/modernisation_en.pdf
11. xxx European University Association (EUA), 2010, Examining Quality Culture: Part I – Quality Assurance Processes in Higher Education Institutions, by Loukkola, T., and Zhang, T. (Brussels, EUA)
12. The UK Professional Standards Framework for teaching and supporting learning, in higher education, disponibil [//www.heacademy.ac.uk/sites/efault/files/downloads/ukpsf_2011_english.pdf](http://www.heacademy.ac.uk/sites/efault/files/downloads/ukpsf_2011_english.pdf)